

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΣΚΟΠΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

«Για την αγορά οίνου στην πΓΔΜ»

*Επιμέλεια: Π. Λάρδα, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Συντακτική ομάδα : Π. Λάρδα, ΣΟΕΥ Α΄ - Μιχάλης Χαροκόπος, Γραμ. ΟΕΥ Α΄*

Νοέμβριος 2017

Περιεχόμενα

1. Εγχώρια κατανάλωση και εισαγωγές οίνου.....	3
2. Εγχώρια παραγωγή και εξαγωγή οίνου	4
3. Δασμοί και φόροι	6
4. Σήμανση προϊόντων	7
5. Η αγορά λιανικού εμπορίου	8
6. Συμπεράσματα - Προοπτικές των ελληνικών οίνων στη αγορά της πΓΔΜ	10
7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	12
7.1. Κατάλογος εισαγωγέων αλκοολούχων ποτών και οίνων	12
7.2. Κατάλογος υπεραγορών λιανικής πώλησης (Super Markets).....	13
7.3. Κατάλογος καταστημάτων πώλησης οίνου (κάβες)	14
7.4. Κατάλογος παραγωγών οίνου στην πΓΔΜ	15
7.5. Ένωση Παραγωγών Οίνου στην πΓΔΜ	16
7.6. Ένωση Οινοχόων πΓΔΜ.....	16
7.7. Κλαδικές Εκθέσεις & Εκδηλώσεις στην πΓΔΜ.....	16
7.8. Στατιστικά στοιχεία εξωτερικού εμπορίου	17
7.9 Τιμές πώλησης εγχώριου και εισαγόμενου οίνου σε υπεραγορές πΓΔΜ	24

1. Εγχώρια κατανάλωση και εισαγωγές οίνου

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του Διεθνούς Οργανισμού Αμπέλου και Οίνου (2014), η κατά κεφαλήν κατανάλωση οίνου στην πΓΔΜ ανέρχεται στα 10,1 λίτρα, εμφανίζοντας αυξητική τάση σε σχέση με τα προηγούμενα έτη (8,8 λίτρα, το 2013 και το 2012).

Σε πιο πρόσφατη έρευνα του Διεθνούς Ινστιτούτου Οίνου (2015), που δημοσιεύθηκε στην βρετανική εφημερίδα *Telegraf*, η πΓΔΜ τοποθετείται στην πρώτη δεκάδα των χωρών παγκοσμίως με την μεγαλύτερη κατά κεφαλή κατανάλωση οίνου, η οποία φτάνει τα 40,4 λίτρα¹.

Πρόκειται για μια μικρή αγορά, με συνολικό πληθυσμό, που μόλις ξεπερνά τα δύο εκατομμύρια κατοίκους, ο οποίος, ωστόσο, έχει στην κουλτούρα του την κατανάλωση οίνου.

Το εισαγωγικό καθεστώς στην πΓΔΜ είναι αρκετά προστατευτικό ως προς την αγορά του οίνου. Η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) μεταξύ πΓΔΜ και Ε.Ε. επιτρέπει την ύπαρξη ενός ασύμμετρου καθεστώτος που δεν διευκολύνει τις εισαγωγές ευρωπαϊκών κρασιών στην αγορά. (βλ. κεφάλαιο 3).

Οι εισαγωγές οίνου στην πΓΔΜ αν και περιορισμένες, εξ' αιτίας του δασμολογικού καθεστώτος, παρουσιάζουν αυξητική τάση καθώς η συνολική αξία τους ανήλθε σε 537.672 ευρώ το 2016, από 482.762 το 2015.

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης ως προς την αξία των εισαγωγών οίνου στην πΓΔΜ, σύμφωνα με τα ετήσια στατιστικά στοιχεία του 2016, είναι η Γαλλία (με 268,5 χιλ. ευρώ), η Ιταλία (120,8 χιλ. ευρώ), η Γερμανία (38,3 χιλ. ευρώ) και η Σερβία (34,2 χιλ. ευρώ), ενώ ως προς την ποσότητα είναι η Βοσνία-Ερζεγοβίνη (47.028 λίτρα), η Ιταλία, (35.721 λίτρα), Σερβία (34.888 λίτρα) και η Κροατία (28.841 λίτρα). Οι ελληνικές εξαγωγές οίνου στην πΓΔΜ, παρά τη γειτνίαση των δυο χωρών, ανέρχονται σε μόλις 1.434 ευρώ (2016), που σημαίνει ότι υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης.

Για τη διαμόρφωση πληρέστερης εικόνας, παρατίθενται, στο τέλος του σημειώματος, αναλυτικοί πίνακες των εισαγωγών οίνου της πΓΔΜ, με βάση τα διαθέσιμα επίσημα στατιστικά στοιχεία για την περίοδο 2015-2017, ανά κατηγορία και χώρα προέλευσης.

¹ Ειδικότερα, σύμφωνα με στοιχεία του 2015 του Ινστιτούτου Οίνου, η πΓΔΜ με πληθυσμό 2. 071.278 κατοίκους, έχει ετήσια κατανάλωση οίνου σε λίτρα: 84.146.000, ήτοι κατανάλωση οίνου σε λίτρα ανά κάτοικο : 40,43513444.

2. Εγχώρια παραγωγή και εξαγωγή οίνου

Η πΓΔΜ είναι χώρα παραγωγός οίνου και το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής της προορίζεται για εξαγωγή. Υπάρχουν πάνω από 80 καταγεγραμμένα οινοποιεία στη χώρα, τα περισσότερα από τα οποία είναι μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις, που βρίσκονται κυρίως στα Σκόπια, στο Καβάνταρτσι και στο Νεγκότινο και τα οποία συμβάλλουν στην οινοποίηση στην πΓΔΜ.

Η πιο γνωστή περιοχή παραγωγής είναι η περιοχή Tikves (Kavadarci, Negotino, Demir Karija). Το Ινστιτούτο Γεωργίας της πΓΔΜ έχει 54 καταχωρημένες ποικιλίες σταφυλιών. Μεταξύ των λευκών ποικιλιών κρασιού, οι συνηθέστερες είναι οι εξής: Smederevka, Zhilavka, Rheine Riesling και Belan. Οι κόκκινες ποικιλίες που χρησιμοποιούνται περισσότερο στην οινοποίηση στην πΓΔΜ είναι οι εξής: Vranec (τοπική), Cabernet Sauvignon, Merlot και Βουργουνδίας.

Η αμπελουργία στην πΓΔΜ σημείωσε σημαντική αύξηση την τελευταία τριετία, καθώς η παραγωγή σταφυλιών ανήλθε από 195.888 τόνους το 2014, σε 333.319 τόνους το 2016.

Έκταση και παραγωγή αμπελώνων σε πΓΔΜ

	2014	2015	2016
Καλλιεργήσιμη έκταση (εκτάρια)	22.726	22.918	23.912
Συνολικός αριθμός αμπελώνων	85.986	86.313	87.668
Συνολική παραγωγή (τόνοι)	195.888	324.769	333.319
Παραγωγή σε κιλά ανά εκτάριο	8.620	14.171	14.372

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία πΓΔΜ – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

Οι αμπελώνες στη χώρα, περιλαμβάνουν τόσο την παραγωγή επιτραπέζιων σταφυλιών, όσο και την παραγωγή σταφυλιών οίνου. Η παραγωγή οίνου στη χώρα ανέρχεται σε 120.000 λίτρα, γεγονός που την τοποθετεί στην 25^η θέση παγκοσμίως. Το 40% της παραγωγής εμφιαλώνεται, ενώ το 60% διανέμεται σε χύδην μορφή.

Συνολικά, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του Στατιστικού Μητρώου Επιχειρήσεων (2014), υπάρχουν 84 καταγεγραμμένα οινοποιεία (από 28 το 2003).

Υπάρχουν αναδυόμενα οινοποιεία τα οποία είναι κατασκευασμένα και εξοπλισμένα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και εφαρμόζουν νέες τεχνολογίες και μεθόδους σύγχρονης παραγωγής οίνου. Γενικά, η νέα τεχνολογία σε αυτές τις εγκαταστάσεις παραγωγής κρασιού, καθώς και η σταδιακή αναβάθμιση των παλαιών οινοποιείων με νέο εξοπλισμό, συνέβαλαν στη βελτίωση της ποιότητας του οίνου που παράγεται κατά τα τελευταία χρόνια, γεγονός που επιβεβαιώνεται από την αυξημένη ζήτηση κρασιού της πΓΔΜ από αλλοδαπούς αγοραστές.

Η πΓΔΜ έχει θεσπίσει νομοθεσία για τον οίνο, η οποία προσεγγίζει τη νομοθεσία της Ε.Ε. και κατά συνέπεια τις νομοθετικές απαιτήσεις του ΠΟΕ για τον οίνο. Αυτό είναι ένα σημαντικό βήμα για την οργάνωση του τομέα. Εντούτοις, απαιτείται η κατάλληλη εφαρμογή του νόμου.

Εξαγωγές οίνου από πΓΔΜ 2014-2016

<i>Εξαγωγές οίνου Δασμολογική κλάση 220421: Άλλα κρασιά σε δοχεία κάτω των 2 λίτρων</i>	2014	2015	2016	Μετ.2015/2016
Αξία (εκατ. ευρώ)	19.398	20.779	22.070	6,2%
Βάρος (τόνοι)	18.295	20.167	22.020	9,2%

<i>Εξαγωγές οίνου Δασμολογική κλάση 220429: Άλλα κρασιά σε δοχεία κάτω των 2 λίτρων</i>	2014	2015	2016	Μετ.2015/2016
Αξία (εκατ. ευρώ)	28.662	18.498	25.665	38,7%
Βάρος (τόνοι)	62.088	52.850	55.055	4,2%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία πΓΔΜ – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

Ξένες εταιρείες και Χρηματοδοτικοί Οργανισμοί συμμετέχουν ως εταίροι στη διανομή του εγχώριου οίνου στις διεθνείς αγορές, αλλά και στην ίδια την παραγωγή του οίνου. Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) διαθέτει το 25% του γνωστού οινοποιείου της χώρας 'Tikves'.

Επισημαίνεται, ενημερωτικά, ότι η εισαγωγή φελλών για τις φιάλες οίνου γίνεται κυρίως από την Ελλάδα, η εισαγωγή φιαλών από την Κροατία και τη Βουλγαρία και βαρελιών από τη Γαλλία, την Ουγγαρία και τις ΗΠΑ.

Η κλαδική ένωση οινοπαραγωγών πΓΔΜ έχει προβεί στην εκπόνηση στρατηγικού σχεδίου για την περίοδο 2015-2020 με σκοπό την προώθηση του εγχώριου κρασιού στις αγορές της Ευρώπης, της Αμερικής και της Ασίας.

Τελευταία έχουν αυξηθεί σημαντικά οι εξαγωγές οίνου της πΓΔΜ προς τρίτες χώρες (μη ΕΕ) και κυρίως την Κίνα, τις ΗΠΑ, τον Καναδά και τη Σερβία, όπου το κρασί εξάγεται κυρίως εμφιαλωμένο.

3. Δασμοί και φόροι

Το ύψος του δασμού που επιβάλλεται στον εισαγόμενο οίνο, ανέρχεται στο 50% επί της αξίας του προϊόντος. Για ορισμένες κατηγορίες οίνου ο δασμός περιορίζεται στο 45%. Ο ισχύων ΦΠΑ ανέρχεται στο 18% επί της αξίας του προϊόντος, ενώ δεν υφίσταται πλέον ειδικός φόρος κατανάλωσης.

Αναλυτικός κατάλογος των επιβαλλόμενων δασμών το 2017, ανά δασμολογική κλάση και προέλευση προϊόντος, έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της εδώ Υπηρεσίας Τελωνείων (www.customs.gov.mk), στη θέση:

<http://www.customs.gov.mk/index.php/en/biznis-zaednica-mk-2/presmetka-na-davacki-en/carinska-tarifa-mk>

Όπως προβλέπεται στη Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) μεταξύ πΓΔΜ και ΕΕ, η οποία υπεγράφη το 2001 και ετέθη σε ισχύ το 2004, οι περισσότεροι δασμοί της Ε.Ε. καταργήθηκαν σταδιακά μέχρι το τέλος του 2010.

Πρόκειται για μια περίοδο ευνοϊκή για την πΓΔΜ, όσον αφορά στην πρόσβαση των εξαγόμενων προϊόντων της στην αγορά στην ΕΕ, χωρίς να χρειάζεται να ανοίξει πολύ τη δική της αγορά.

Μια βασική πρόκληση που αντιμετωπίζει σήμερα η πΓΔΜ, είναι η συγκέντρωση των επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα που θα συνοδεύουν τα προενταξιακά διαθέσιμα από την Ε.Ε. (στο πλαίσιο του IPARD) και τα νέα διαθέσιμα κεφάλαια από τον αυξανόμενο αγροτικό προϋπολογισμό της Κυβέρνησης της πΓΔΜ, για την ανάπτυξη του οινοποιητικού τομέα.

Οι διατάξεις για την πρόσβαση στην αγορά της Ε.Ε. είναι ασύμμετρες υπέρ της πΓΔΜ. Αυτό το ευνοϊκό εμπορικό καθεστώς θα διαρκέσει μέχρι την ένταξη της πΓΔΜ στην ΕΕ. Τα γεωργικά προϊόντα μπορούν να εισέλθουν στην κοινοτική αγορά αφορολόγητα, εκτός από τις δασμολογικές ποσοστώσεις για τον οίνο, το βόειο κρέας και τα ψάρια (σαρδέλες).

Η πΓΔΜ εφαρμόζει ποσοτώσεις στις εισαγωγές από την Ε.Ε. για 29 δασμολογικές σειρές, μεταξύ των οποίων και το κρασί. Το μέγεθος της ποσόστωσης για την εισαγωγή ευρωπαϊκού οίνου στην εδώ αγορά είναι σχετικά μικρό².

Το 2001 υπεγράφη ξεχωριστό πρωτόκολλο για το κρασί και από τότε έχει γίνει επαναδιαπραγμάτευση, με την εισαγωγή ενός ενδιαφέροντος μηχανισμού αύξησης της ποσόστωσης εισαγωγής για τον εμφιαλωμένο οίνο ετησίως, μειώνοντας παράλληλα την ποσόστωση για το χύμα κρασί³. Οι ποσοτώσεις οίνου επανεξετάζονται κάθε χρόνο και αυξάνονται διαδοχικά, καθώς νέες χώρες εντάσσονται στην ΕΕ. Μετά την ένταξη της Κροατίας (2014) η επικαιροποίηση του εν λόγω πρωτοκόλλου βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα.

Όσον αφορά στις δασμολογικές παραχωρήσεις, η πΓΔΜ υιοθέτησε άμεση απαλλαγή από δασμούς σε 18 γεωργικές δασμολογικές σειρές, αλλά και πάλι σε αυτές δεν περιλαμβάνονται τα κρασιά.

4. Σήμανση προϊόντων

Όσον αφορά στην απαραίτητη σήμανση των προϊόντων, εκείνα τα οποία προορίζονται προς βρώση ή πόση, θα πρέπει να έχουν ετικέτα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Ειδικότερα, η ισχύουσα νομοθεσία περί σήμανσης στην πΓΔΜ, η οποία έχει εναρμονισθεί με το κεκτημένο της Ε.Ε., προβλέπει ότι οι ετικέτες των τροφίμων που προορίζονται για τους τελικούς καταναλωτές θα πρέπει να διαθέτουν ετικέτα στην τοπική γλώσσα, όπου αναφέρονται: όνομα προϊόντος, συστατικά (αλλεργιογόνα που ενδεχομένως περιλαμβάνουν), ποσότητα συστατικών, χώρα καταγωγής, καθαρό βάρος, ποσότητα ή όγκος, ημερομηνία παραγωγής και λήξης, τρόπος διατήρησης, σχετικές προειδοποιήσεις για τον καταναλωτή, όνομα και πλήρης διεύθυνση του εισαγωγέα, οδηγίες χρήσης (εφ' όσον είναι απαραίτητες για την ορθή χρήση του προϊόντος) και για τα ποτά με περιεκτικότητα αλκοόλ άνω του 1,2% κατ' όγκο θα πρέπει να αναγράφεται ο αλκοολικός βαθμός του προϊόντος.

² Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, για το β' εξάμηνο του 2017, η ποσόστωση για την εισαγωγή ευρωπαϊκών οίνων στην αγορά της πΓΔΜ είναι μόλις τα 420.000 λίτρα για το σύνολο των κρατών μελών.

³ Η ΣΣΣ μεταξύ πΓΔΜ - ΕΕ επιτρέπει ποσοτώσεις για εμφιαλωμένο οίνο και χύδην οίνο από τη πΓΔΜ, με μηχανισμό για τη μείωση της ποσόστωσης του ολικού κρασιού με την πάροδο του χρόνου και αύξησης της ποσόστωσης του εμφιαλωμένου οίνου. Οι οίνοι που εξαγονται εντός της ποσόστωσης μπορούν να εισέλθουν στην κοινοτική αγορά αφορολόγητοι.

Τα ανωτέρω στοιχεία μπορούν να αναγράφονται, είτε στην αρχική ετικέτα, είτε σε αυτοκόλλητη ετικέτα πάνω από την αρχική. Επίσης, το ελάχιστο μέγεθος της γραμματοσειράς προβλέπεται να είναι 1,2 χιλιοστά. Μη εφαρμογή των κανονισμών επισύρει πρόστιμα που κυμαίνονται από 1.000 έως 10.000 ευρώ.

Δίδεται η δυνατότητα (όχι όμως υποχρέωση) της χρήσης και της δεύτερης γλώσσας της χώρας, της αλβανικής, σε περιοχές όπου ο αλβανόφωνος πληθυσμός ξεπερνά το 20% (το αίτημα μπορεί ενδεχομένως να τεθεί από κάποιον τοπικό εισαγωγέα).

Επισημαίνεται, ότι στο πλαίσιο της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ ΕΕ - πΓΔΜ, προβλέπεται αμοιβαία **προστασία των ονομασιών** των οίνων, των αλκοολούχων ποτών και των αρωματισμένων οίνων. (βλ. Πρόσθετο Πρωτόκολλο – επίσημη εφημερίδα ΕΕ L342/9/27.12.2001).

Οι ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις του κλάδου θα πρέπει να συνεργαστούν με τους εισαγωγείς ή τους αντιπροσώπους, μέσω των οποίων εισάγεται το προϊόν στη χώρα, προκειμένου να ενημερωθούν για την ακριβή απόδοση των στοιχείων της συγκεκριμένης ετικέτας στην τοπική γλώσσα.

5. Η αγορά λιανικού εμπορίου

Στην πΓΔΜ, πέραν της κατανάλωσης στα καταστήματα εστίασης και διασκέδασης, τα κρασιά πωλούνται σε super market, καθώς και σε καταστήματα αποκλειστικής διάθεσης κρασιών (κάβες), όπου εκεί μπορεί κανείς να εντοπίσει κάποια ποικιλία κυρίως τοπικών αλλά και εισαγόμενων ετικετών. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι υπάρχει νόμος που επιβάλλει χρονικό περιορισμό των πωλήσεων στα σημεία λιανικής πώλησης, ο οποίος προβλέπει ότι οι πωλήσεις οίνου επιτρέπονται μέχρι το απόγευμα και συγκεκριμένα έως τις 19:00, κατά την περίοδο από τον Οκτώβριο έως τον Απρίλιο και μέχρι τις 21:00 από το Μάιο έως το Σεπτέμβριο.

Οι πωλήσεις και η διανομή στην εγχώρια αγορά γίνονται γενικά από το τμήμα πωλήσεων κάθε οινοποιείου, που ασχολείται άμεσα με τους λιανοπωλητές. Υπάρχουν συγκριτικά λίγοι χονδρέμποροι κρασιού και οινοπνευματωδών ποτών, με αποτέλεσμα να αφήνουν στο κάθε οινοποιείο να αντιμετωπίζει τους εγχώριους λογαριασμούς λιανικής πώλησης "on-premise" και "off-premise".

Την προηγούμενη δεκαετία η εγχώρια κατανάλωση οίνου της πΓΔΜ ήταν σχετικά χαμηλή, συγκριτικά με τα πρότυπα της ΕΕ. Σε μια μελέτη του Harvard Business School, το 2006, στους καταναλωτές της πΓΔΜ καταλογιζόταν "ένας χαμηλός βαθμός

εξειδίκευσης της ζήτησης". Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, όπως προαναφέρθηκε, φαίνεται να υπάρχει αλλαγή, ως προς την κατανάλωση οίνου στην χώρα, η οποία εμφανίζει αυξητικές τάσεις.

Οι εισαγωγές οίνου στην πΓΔΜ ανήλθαν σε 537,7 χιλ. ευρώ το 2016, αυξημένες σε αξία σε σχέση με το προηγούμενο έτος, μολονότι σε όρους ποσότητας παρουσίασαν μείωση. Ωστόσο, σύμφωνα με τα στοιχεία του 9μηνού 2017, φαίνεται ότι το τρέχον έτος θα υπάρχει αύξηση των εισαγωγών σε σχέση με πέρυσι (βλ παράρτημα).

Από έρευνα του Γραφείου ΟΕΥ σε τέσσερις υπεραγορές της πΓΔΜ, VERO (απευθύνεται σε μέσα και ανώτερα εισοδηματικά στρώματα), TINEX DELICATESSEN (απευθύνεται σε υψηλά εισοδηματικά στρώματα), RAMSTORE (απευθύνεται σε μέσα εισοδηματικά στρώματα) και KAM (απευθύνεται σε χαμηλά εισοδηματικά στρώματα), προέκυψαν τα εξής: (βλ. επίσης πίνακες στο Παράρτημα 7.9)

Η μέση τιμή του εγχώριου ερυθρού οίνου ανέρχεται στα 6 περίπου ευρώ ανά μπουκάλι (0,75 λ.), του λευκού οίνου στα 5 ευρώ και του ροζέ χαμηλότερα κοντά στα 4 ευρώ. Ειδικά στο κόκκινο κρασί υπάρχει σχετικά μεγάλη γκάμα και διακυμάνσεις, καθώς ορισμένες ποιοτικές ετικέτες μπορεί να φτάσουν έως και τα 56 ευρώ, τιμή η οποία είναι εξαιρετικά υψηλή για τα εισοδηματικά δεδομένα της χώρας. Σημειώνονται, πάντως και ιδιαίτερος χαμηλές τιμές, καθώς στην υπεραγορά KAM η χαμηλότερη τιμή είναι 1,6 ευρώ.

Όσον αφορά στον εισαγόμενο οίνο, η παρουσία του στα ράφια των υπεραγορών είναι πολύ περιορισμένη, με εξαίρεση το TINEX DELICATESSEN που απευθύνεται σε μία εισοδηματική ελίτ. Η μέση τιμή του εισαγόμενου κόκκινου κρασιού είναι περίπου 14 ευρώ και του λευκού 12. Το εισαγόμενο ροζέ κρασί είναι σχετικά σπάνιο και η τιμή μίας ετικέτας γαλλικής προέλευσης που πωλείται στο TINEX DELICATESSEN, είναι 15 ευρώ.

Οι τιμές των εισαγόμενων οίνων για τους καταναλωτές είναι υπερδιπλάσιες από τα τοπικά κρασιά στα ράφια. Η σημαντική διαφορά τιμών οφείλεται αναμφισβήτητα στο δασμό 50% καθώς και στο σχετικά μικρό μέγεθος της ποσόστωσης στην εισαγωγή οίνων της ΕΕ στην πΓΔΜ. Για το λόγο αυτό στα μικρότερα σούπερ μάρκετ, δεν υπάρχουν καθόλου ξένα κρασιά.

Όσον αφορά στις εισαγωγές ελληνικού οίνου είναι πολύ περιορισμένες και διεξάγονται αποσπασματικά, ενώ κατά την ως έρευνα του Γραφείου ΟΕΥ δεν εντοπίσαμε ελληνικό οίνο σε καμία από τις τέσσερις αλυσίδες που προαναφέρθηκαν.

Ο οίνος αποτελεί ένα προϊόν διατροφής που συνδέεται με την ψυχαγωγία, τη διασκέδαση και με τον τουρισμό. Οι εισαγόμενοι ποιοτικοί οίνοι στην εδώ αγορά προσελκύουν ένα πιο εύπορο καταναλωτικό κοινό, το οποίο συνδέει την κατανάλωση του οίνου με το «status», το «image» και το «well being».

Η εφαρμογή ενός επιθετικού μάρκετινγκ προς οινόφιλους καταναλωτές και η προώθηση και προβολή της ετικέτας θα μπορούσαν να βοηθήσουν τα ελληνικά οινοποιεία να προσελκύσουν δυνητικούς καταναλωτές και να διεισδύσουν στο τμήμα της αγοράς που καταλαμβάνεται σήμερα από άλλους εισαγόμενους οίνους. Εξ' άλλου οι τιμές των ελληνικών οίνων, εν γένει, δεν θεωρούνται λιγότερο ανταγωνιστικές, σε σύγκριση με τις τιμές των γαλλικών ή των ιταλικών οίνων. Η διαφορά εστιάζεται κυρίως στην «φήμη» των γαλλικών ή των ιταλικών οίνων ανεξαρτήτως ετικέτας. Στο σημείο αυτό υπεισέρχεται και το ζήτημα μιας εθνικής στρατηγικής προβολής του ελληνικού οίνου, γενικότερα, στις αγορές του εξωτερικού, που ξεφεύγει από τα όρια του παρόντος ενημερωτικού σημειώματος.

6. Συμπεράσματα - Προοπτικές των ελληνικών οίνων στη αγορά της πΓΔΜ

Ως εκ των ανωτέρω, συμπεραίνουμε ότι, μολονότι η πΓΔΜ αποτελεί χώρα παραγωγό οίνου με σχετικά καλές επιδόσεις, τόσο από άποψη ποσότητας παραγωγής, όσο και από άποψη ποιότητας και τοπικών ποικιλιών, η εγχώρια αγορά μπορεί να απορροφήσει και εισαγόμενους οίνους, δεδομένης της καταναλωτικής κουλτούρας οίνου.

Θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ότι η ποσότητα και η ποιότητα των εισαγόμενων οίνων είναι συνάρτηση του μεγέθους της αγοράς -ένα μέγεθος συγκριτικά μικρό- καθώς και της καταναλωτικής δύναμης, η οποία φαίνεται να έχει αυξητική τάση, δεδομένων και των θετικών ρυθμών ανάπτυξης, οι οποίοι τείνουν αυξανόμενοι τα επόμενα έτη, σύμφωνα με τις προβλέψεις εγχώριων και διεθνών φορέων (Κεντρική Τράπεζα πΓΔΜ, Παγκόσμια Τράπεζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο⁴).

⁴ Ως προς την αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ, για το 2017 η Κεντρική Τράπεζα της πΓΔΜ προβλέπει 0,5%, ενώ το ΔΝΤ (Οκτ. 2017): 2,5%, η Παγκόσμια Τράπεζα (Οκτ. 2017): 1,5%, η ΕΕ (Μάιος 2017): 2,9% και η ΕΒΡΔ (Μάιος 2017): 2,45%. Η Κεντρική Τράπεζα είναι πιο αυστηρή στις προβλέψεις της για το τρέχον έτος ως προς την **αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ**, ενώ ευθυγραμμίζεται με τις προβλέψεις του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας, για το 2018, που υπολογίζουν ότι το ποσοστό θα φτάσει στο 3,2%. Για το 2019 η πρόβλεψη της Κεντρικής Τράπεζας είναι 3,5%, ενώ το ΔΝΤ και η Παγκόσμια Τράπεζα προβλέπουν 3,4% και 3,9% αντίστοιχα. Όσον αφορά στο **μέσο πληθωρισμό**, η Κεντρική Τράπεζα προβλέπει για το 2017 1,3% και για τα δυο επόμενα έτη

Η δυσκολία για την εισαγωγή ευρωπαϊκών προϊόντων οίνου στην εδώ αγορά είναι το δασμολογικό τείχος, που επιτρέπει η ΣΣΣ στην πΓΔΜ να ανεγείρει, έναντι των εισαγωγών οίνου από τα κράτη μέλη της Ε.Ε., μεταξύ των οποίων και των ελληνικών. Εάν δεν υπήρχε αυτός ο προστατευτισμός από πλευράς πΓΔΜ, σύμφωνα με παλαιότερη μελέτη της USAID (2008), οι εισαγόμενοι οίνοι από τις χώρες μέλη της Ε.Ε. θα μπορούσαν να αντιπροσωπεύουν ακόμη και το ένα τρίτο της συνολικής κατανάλωσης. Υπό συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού, οι οίνοι της Ε.Ε. θα μπορούσαν να ανταγωνιστούν τόσο την τιμή, όσο και την ποιότητα, προσφέροντας, επίσης, ένα ευρύ φάσμα προτιμήσεων για τον τελικό καταναλωτή.

Υπό τις παρούσες συνθήκες και μέχρι την ενδεχόμενη μελλοντική ένταξη της πΓΔΜ στην ΕΕ, το περιθώριο διείσδυσης στην εντόπια αγορά των εισαγόμενων οίνων είναι σχετικά περιορισμένο. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε, υπάρχει αγορά και για εισαγόμενους οίνους, που στοχεύει σε ένα πιο ευκατάστατο καταναλωτικό κοινό (στοχευμένα target groups). Επίσης, οι προοπτικές βελτίωσης του επίπεδου των ντόπιων καταναλωτών αφήνουν περιθώρια στο μάρκετινγκ για τη διείσδυση διαφοροποιημένων προϊόντων στο πλαίσιο του «εκμοντερνισμού» των καταναλωτικών προτύπων.

Οι ελληνικοί οίνοι έχουν προοπτική διείσδυσης στην αγορά της πΓΔΜ, γιατί διαθέτουν εξαιρετική ποιότητα, γηγενείς ποικιλίες, χαμηλά κόστη μεταφοράς και ασφάλειας, λόγω της γεωγραφικής γειννίασης, καθώς και την εξοικείωση του καταναλωτικού κοινού με τις ελληνικές ετικέτες, λόγω της υψηλής και συχνής επισκεψιμότητας των εντόπιων καταναλωτών στην Ελλάδα. Μεγάλη μερίδα των εδώ καταναλωτών γνωρίζουν τα ελληνικά προϊόντα και θα τα προτιμούσαν σε σχέση με άλλα, εφ' όσον τα έβρισκαν στην εδώ αγορά σε ανταγωνιστικές τιμές.

Εν κατακλείδι και παρά τις δυσκολίες, ο ελληνικός εμφιαλωμένος οίνος θα μπορούσε να τοποθετηθεί στην εδώ αγορά. Τα οινοποιεία που επιθυμούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες της αγοράς θα μπορούσαν να δώσουν έμφαση στη βραχυπρόθεσμη διείσδυση στην αγορά και στον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό, αξιοποιώντας κάθε δυνατότητα προβολής των ελληνικών ετικετών. Το Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων είναι πάντοτε πρόθυμο να στηρίξει οποιαδήποτε πρωτοβουλία κριθεί σκόπιμη για την προβολή και την προώθηση των ελληνικών προϊόντων στην αγορά της πΓΔΜ.

2,0%. Αντίστοιχα, το ΔΝΤ προβλέπει για την τριετία 0,3%, 2,6% και 1,9% και η Παγκόσμια τράπεζα 0,9%, 1,6% και 2,0% για 2017, 2018, 2019 αντίστοιχα.

7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

7.1. Κατάλογος εισαγωγών αλκοολούχων ποτών και οίνων

Εισαγωγείς Αλκοολούχων ποτών και οίνων				
Επωνυμία Εταιρείας	Δ/ση	Τηλ.	Fax	E-mail
TOHEM	Atinska 10, Skopje	0038923215588	0038923215588	
BADEL 1862	15-ti Korpus 2, p.fah 257, Skopje	0038923173838	0038923175114	
ATLANTIC TRADE	Sarplaninska b.b., Skopje	0038922034700	0038922034744	
VIDEX GROUP	bul.3-ta Makedonska Brigada 48, Skopje	0038922401760	0038922467115	
TIM POINT	Majka Tereza 7, Skopje	0038923111316	0038923111886	timpoint@tim.com.mk
SAMANTA	Jadranska Msgistrala b.b., Skopje	0038922600077	0038922600078	samantha@samantha.com.mk
HORECAFORSE	Hristo Tatarcev b.b., Skopje	0038923117512		info@horecaforce.com
HM SPIRIT	Gjuro Strugar 5, Skopje	0038923298299	0038923298292	
GEMAK	DTC Mavrovka Iam.A kat 3, Skopje	0038923137500	0038923137500	gemak@gemak.com.mk
DENMAK	Jadranska Magistrala b.b., Skopje	0038925205456		denmak@denmak.com.mk

7.2. Κατάλογος υπεραγορών λιανικής πώλησης (Super Markets)

SUPER MARKETS				
Επωνυμία Εταιρείας	Δ/ση	Τηλ.	Fax	E-mail
Vero	M.T.Gologanov, Skopje	+389 2 3220244		loukas.bissias@vero.com.mk
Tinex	bul.3-ta Mak. brigada 56, Skopje	+389 2 2727501	+389 2 2778379	tinex@tinex.com.mk
Ramstore	Sv.Kiril I Metodij 13, Skopje	+389 2 3248201	+389 2 3109020	ramstore@ramstore.com.mk
Kam market	Industriska b.b., Tovarna, Skopje	+389 2 3171747	+389 2 3171212	office@kam.com.mk
Reptil Marketi	Pandil Siskov 1 lok.1, Skopje	+389 2 2402765	+389 2 2462659	info@reptilmarketi.mk
Gran Prom ZUR	bul.V.S.Bato 2-a, Skopje	+389 2 2461642		
Princ	Arhiepiskop Dositej 4, Skopje	+389 78 483112		info@prince.com.mk
Stokomak	Dimo Hadzi Dimov 6-b, Skopje	+389 2 2771078		stokomakdiskonti@yahoo.com
Kipper	Braka Miladinovci b.b., Tetovo	+389 76 361224		
Tus	Jordan Mijalkov 40- a, Skopje	+389 2 3233342		kontakt@tus.com.mk
Elida	s.Lubodrag, Kumanovo	+389 31 413330	+389 31 413098	info@elida.com.mk
Zito Veles markets	Blagoj Gorev b.b., Veles	+389 43 226990	+389 43 212857	gorankamcev@zito.com.mk
Zendolino	Leninova 99, Strumica	+389 34 344742		info@zendolino.com.mk
SP Market	Rugjer Boskovic 3, Skopje	+389 2 3069550		marketing@skp.mk

7.3. Κατάλογος καταστημάτων πώλησης οίνου (κάβες)

WINE STORES in FYROM				
Επωνυμία Εταιρείας	Δ/νση	Τηλ.	Fax	E-mail
Biblioteka	bul.Partizanski Odredi 55/5, Skopje	+389 2 3246023	+389 2 3290181	
Bottega del vino	bul.Partizanski Odredi 64/3-b, Skopje	+389 2 3063592	+389 2 3063592	info@bottegadelvino.com.mk
Vinoro- Alkoteka	bul.Sv.Kliment Ohridski 54, Skopje	+389 70 851932		vinoro.mk@gmail.com
www.wine.mk	Kamnik n.nr., Skopje	+389 2 2521786	+389 2 2522039	support@wine.mk
Little box	Gradski park b.b., Skopje	+389 70 207607		

7.4. Κατάλογος παραγωγών οίνου στην πΓΔΜ

Κύριοι Παραγωγοί Οίνου στην πΓΔΜ				
Επωνυμία Εταιρείας	Δ/ση	Τηλ.	Fax	E-mail
Skovin	15-ti Korpus 3, Skopje	+389 2 3145725	+389 2 3145740	info@skovin.com.mk
File	11-ti Oktomvri 23-a 1/1, Skopje	+389 2 3119784	+389 2 3119784	contact@filovski.com.mk
Pelisterka AD	bul.Koco Racin 97, p.fah 889, Skopje	+389 2 3221109	+389 2 3230015	info@pelisterka.com.mk
Winery Tikvesh	ul.812 br.2, Skopje	+389 2 3175966	+389 2 3181735	contact@tikves.com.mk
Kartal	Boris Trajkovski 34/1-a, Skopje	+389 70 242419		
Povardarie	Industriska b.b., Negotino	+389 43 361550	+389 43 361006	komercija@povardarie.com
Bovin	Industriska b.b., Negotino	+389 43 365322	+389 43 365323	bovin@t.mk
Venec	s.Dolni Disan b.b., Negotino	+389 43 369200	+389 43 369200	venec@mt.net.mk
Dudin	Aco Adzi llov b.b., Negotino	+389 43 368506	+389 43 368800	info@dudinwinery.com.mk
Vinarija Popov	Goce Delcev 13-a s.Sopot, Kavadarci	+389 43 551001	+389 43 3212581	popov@popovwinery.com.mk
Tristo Winery	s.Sujaklari, Veles	+389 78 389958		tristo@tristo.com.mk
Popova kula - Winery	Bulevar na vinoto 1, Demir Kapija	+389 43 367400	+389 43 367404	contact@popovakula.com.mk
Elenov Winery	Ivo Lola Ribar b.b., Demir Kapija	+389 43 366668	+389 43 3164721	
Stobi Winery	Avtopat 2, s.Gradsko, Veles	+389 43 215800	+389 43 251161	info@stobiwinery.mk
Dalvina	Franklin Ruzvelt 22, Skopje	+389 2 3245345		dalvina@dalvina.com.mk
Filovski vinary	11-ti Oktomvri 23-a-1/1, Skopje	+389 2 3133394	+389 2 3119784	contact@filovski.com.mk
Chateau Kamnik	Kamnik n.nr., Skopje	+389 2 2523523	+389 2 2521786	contact@chateaukamnik.com
Imako Vino	Pero Nakov b.b., Skopje	+389 2 2549051		sales@imakovino.com.mk
Vinarija Brzanov	Gjorce Petrov 4, Skopje	+389 75 406116		

7.5. Ένωση Παραγωγών Οίνου στην πΓΔΜ

Association “Wines of Macedonia”

Address: 810 b.b , 1000 Skopje

Phone: +389 2 3244 097

Mobile: +389 72 239 048

E-mail: info@wom.mk

Web: www.winesofmacedonia.mk

President: Mr. Svetozar Janevski

7.6. Ένωση Οινοχόων πΓΔΜ

Association of sommeliers

Address: Blvd. ASNOM 158-12, 1000 Skopje

Mobile: +389.78.206320

E-mail: avuckovski@gmail.com

Web: <http://www.zsm.mk/>

President: Mr. Aleksandar Vuckovski

7.7. Κλαδικές Εκθέσεις & Εκδηλώσεις στην πΓΔΜ

2018

Vino Fest 2018

Organization: Vero Supermarkets

Period: End of May

2017

Skopje Wine Salon – Vinodonia 2017

Period: 1-2 December 2017

Web: <http://vinodonia.mk/en/>

Vino skop 2017

Period: 20-24 September 2017

Organization: City of Skopje

Web: <http://www.vinoskop.com/en/>

Vino Fest 2017

Organization: Vero Supermarkets

Period: 14-18 June 2017

7.8. Στατιστικά στοιχεία εξωτερικού εμπορίου

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΟΙΝΟΥ ΠΓΔΜ						
ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	2015		2016		2017	
	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (kg)	ΑΞΙΑ (€)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (kg)	ΑΞΙΑ (€)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (kg)	ΑΞΙΑ (€)
Γαλλία	11.305	210.198	15.610	268.515	31.592	145.573
Ιταλία	32.289	111.759	35.721	120.818	20.117	97.112
Κροατία			28.841	25.386	101.034	78.375
Ισπανία	1.072	11.097	969	5.377	6.316	27.415
Κόσοβο					25.473	20.375
Σλοβενία					5.190	12.903
Γερμανία	119.220	87.184	19.436	38.329	3.218	9.304
Μαυροβούνιο	1.012	3.586	871	3.794	1.740	9.180
Σερβία	70.016	39.718	34.888	34.231	4.560	4.264
Αργεντινή			176	1.303	248	1.666
Χιλή	617	3.455	315	1.594	293	1.625
Αυστρία	558	2.362	293	1.195	90	571
Βοσνία και Ερζεγοβίνη			47.028	26.180		
Αυστραλία			414	3.557		
Πολωνία			680	2.428		
Νέα Ζηλανδία	261	2.674	72	1.592		
Ουγγαρία	2.963	7.331	760	1.563		
Ελλάδα	54	408	117	1.434		
Ν. Αφρική			36	376		
Βουλγαρία	167	2.990				
ΣΥΝΟΛΟ	239.534	482.762	186.227	537.672	199.871	408.363

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία πΓΔΜ – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΟΙΝΟΥ ΠΓΔΜ (9μηνο 2017)				
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kg)	ΑΞΙΑ (€)
2204299700	Κρασιά λευκά	Κροατία	99.447	71.542
2204219600	Άλλα	Κόσσοβο	25.473	20.375
2204299400	Άλλα	Γαλλία	23.960	13.396
2204109800	Άλλα αφρώδη	Ιταλία	8.087	18.116
2204217900	Κρασιά λευκά	Ισπανία	5.460	18.522
2204101500	Proseco	Ιταλία	4.808	28.647
2204219500	Κρασιά λευκά	Σερβία	4.560	4.264
2204109800	Άλλα αφρώδη	Γερμανία	3.218	9.304
2204219800	Άλλα	Σλοβενία	3.164	5.272
2204218000	Άλλα λευκά	Γαλλία	2.942	10.374
2204101100	Καμπανίτης	Γαλλία	2.145	68.284
2204109300	Άλλα αφρώδη	Ιταλία	1.859	11.729
2204213800	Άλλα	Σλοβενία	1.760	6.569
2204217900	Κρασιά λευκά	Ιταλία	1.517	8.587
2204219300	Κρασιά λευκά	Κροατία	1.317	3.867
2204219400	Άλλα	Μαυροβούνιο	1.160	6.426
2204213800	Άλλα	Γαλλία	720	11.053
2204211300	Βουργουνδίας	Γαλλία	684	17.349
2204217800	Άλλα	Ιταλία	657	7.770
2204213800	Άλλα	Ιταλία	630	3.810
2204219300	Κρασιά λευκά	Μαυροβούνιο	580	2.754
2204212700	Trentino, Friuli, Alto Adige	Ιταλία	545	3.343
2204218000	Άλλα λευκά	Ιταλία	477	4.040
2204218100	Κρασιά λευκά	Γαλλία	432	1.122
2204210600	Οίνοι ΠΟΠ	Ιταλία	420	2.407
2204217600	Rioja	Ισπανία	383	6.290
2204109600	Άλλα ποικιλιακά αφρώδη κρασιά	Ιταλία	360	1.059
2204109100	Asti Spumante	Ιταλία	288	2.104
2204217800	Άλλα	Κροατία	270	2.966

2204109300	Άλλα αφρωδη	Σλοβενία	266	1.062
2204214200	Μπορντό	Γαλλία	225	6.243
2204217800	Άλλα	Γαλλία	225	4.100
2204218400	Κρασιά λευκά	Ισπανία	225	1.384
2204219600	Άλλα	Χιλή	225	1.219
2204214300	Βουργουνδίας	Γαλλία	214	13.281
2204210700	Οίνοι ΠΓΕ	Ιταλία	180	758
2204219800	Άλλα	Αργεντινή	158	1.060
2204219000	Άλλα	Ιταλία	149	3.691
2204218200	Άλλα	Ιταλία	135	1.035
2204217800	Άλλα	Ισπανία	90	420
2204218300	Άλλα	Ισπανία	90	554
2204218400	Κρασιά λευκά	Αυστρία	90	571
2204219600	Άλλα	Αργεντινή	90	606
2204213800	Άλλα	Ισπανία	68	245
2204219800	Άλλα	Χιλή	68	406
2204214400	Beaujolais	Γαλλία	45	371
2204219600	Άλλα	Ιταλία	5	16
ΣΥΝΟΛΟ			199.871	408.363

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΟΙΝΟΥ ΠΓΔΜ (2016)				
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kg)	ΑΞΙΑ (€)
2204299700	Κρασιά λευκά	Βοσνία και Ερζεγοβίνη	47.028	26.180
2204299700	Κρασιά λευκά	Κροατία	22.895	16.156
2204109800	Άλλα αφρωδη	Ιταλία	21.666	37.485
2204109800	Άλλα αφρωδη	Γερμανία	19.148	37.472
2204109300	Άλλα αφρωδη	Ιταλία	8.595	50.028
2204219500	Κρασιά λευκά	Σερβία	8.532	7.236
2204217800	Άλλα	Σερβία	7.784	4.527
2204219600	Άλλα	Σερβία	6.822	6.193
2204219600	Άλλα	Κροατία	5.946	9.230
2204218000	Άλλα λευκά	Γαλλία	4.994	16.250
2204217900	Κρασιά λευκά	Ιταλία	3.825	20.249
2204101100	Καμπανίτης	Γαλλία	3.823	141.817
2204219800	Άλλα	Σερβία	3.093	5.927
2204213800	Άλλα	Σερβία	2.679	1.404
2204210900	Άλλα	Σερβία	2.565	4.856
2204299400	Άλλα	Σερβία	2.148	2.052
2204214200	Μπορντό	Γαλλία	1.890	58.737
2204109800	Άλλα αφρωδη	Γαλλία	1.557	8.695
2204217800	Άλλα	Γαλλία	1.265	20.084
2204219700	Κρασιά λευκά	Σερβία	815	1.410
2204211300	Βουργουνδίας	Γαλλία	788	10.156
2204219300	Κρασιά λευκά	Μαυροβούνιο	787	3.212
2204109800	Άλλα αφρωδη	Ουγγαρία	760	1.563
2204212700	Trentino, Friuli, Alto Adige	Ιταλία	710	4.992
2204218200	Άλλα	Πολωνία	680	2.428
2204218100	Κρασιά λευκά	Γαλλία	674	2.099
2204217900	Κρασιά λευκά	Ισπανία	468	3.016
2204299700	Κρασιά λευκά	Σερβία	450	626
2204218000	Άλλα λευκά	Ιταλία	315	2.703

2204109300	Άλλα αφρωδη	Γαλλία	294	6.800
2204213800	Άλλα	Αυστρία	293	1.195
2204109100	Asti Spumante	Ιταλία	270	2.026
2204213800	Άλλα	Γαλλία	212	3.162
2204217900	Κρασιά λευκά	Γερμανία	198	631
2204216600	Τοσκάνη	Ιταλία	180	1.639
2204219700	Κρασιά λευκά	Χιλή	180	859
2204217800	Άλλα	Ισπανία	158	675
2204219700	Κρασιά λευκά	Αργεντινή	158	1.061
2204217400	Penedes	Ισπανία	135	914
2204219700	Κρασιά λευκά	Αυστραλία	135	765
2204219800	Άλλα	Αυστραλία	135	765
2204219800	Άλλα	Χιλή	135	735
2204214300	Βουργουνδίας	Γαλλία	113	715
2204218400	Κρασιά λευκά	Ελλάδα	108	1.332
2204218000	Άλλα λευκά	Γερμανία	90	226
2204219600	Άλλα	Αυστραλία	90	1.317
2204298300	Κρασιά λευκά	Ιταλία	85	754
2204219400	Άλλα	Μαυροβούνιο	84	582
2204218000	Άλλα λευκά	Ισπανία	72	172
2204213400	Penedes	Ισπανία	68	391
2204213800	Άλλα	Ισπανία	68	209
2204219500	Κρασιά λευκά	Αυστραλία	54	710
2204217800	Άλλα	Ιταλία	50	681
2204219500	Κρασιά λευκά	Νέα Ζηλανδία	36	648
2204219600	Άλλα	Νέα Ζηλανδία	36	944
2204298400	Άλλα	Ιταλία	25	261
2204219500	Κρασιά λευκά	Ν. Αφρική	18	188
2204219600	Άλλα	Αργεντινή	18	242
2204219600	Άλλα	Ν. Αφρική	18	188
2204299100	Άλλα	Ελλάδα	9	102
ΣΥΝΟΛΟ			186.227	537.672

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΟΙΝΟΥ ΠΓΔΜ (2015)				
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kg)	ΑΞΙΑ (€)
2204213800	Άλλα	Αυστρία	468	1.615
2204218400	Κρασιά λευκά	Αυστρία	90	747
2204210900	Άλλα	Βουλγαρία	90	1.080
2204101100	Καμπανίτης	Βουλγαρία	50	1.721
2204109100	Asti Spumante	Βουλγαρία	27	189
2204218000	Άλλα λευκά	Γαλλία	4.130	13.419
2204101100	Καμπανίτης	Γαλλία	3.458	125.507
2204214200	Μπορντό	Γαλλία	945	39.005
2204217800	Άλλα	Γαλλία	873	13.180
2204218100	Κρασιά λευκά	Γαλλία	674	2.140
2204211300	Βουργουνδίας	Γαλλία	558	8.947
2204217900	Κρασιά λευκά	Γαλλία	432	1.456
2204109800	Άλλα αφρώδη	Γαλλία	212	6.201
2204213800	Άλλα	Γαλλία	23	343
2204299600	Άλλα	Γερμανία	100.200	51.261
2204109800	Άλλα αφρώδη	Γερμανία	19.020	35.923
2204218400	Κρασιά λευκά	Ελλάδα	36	288
2204218300	Άλλα	Ελλάδα	18	120
2204217600	Rioja	Ισπανία	518	5.167
2204109300	Άλλα αφρώδη	Ισπανία	293	4.539
2204217800	Άλλα	Ισπανία	171	778
2204213400	Penedes	Ισπανία	45	270
2204217400	Penedes	Ισπανία	45	343
2204109800	Άλλα αφρώδη	Ιταλία	18.691	35.079
2204109300	Άλλα αφρώδη	Ιταλία	8.214	43.218
2204217900	Κρασιά λευκά	Ιταλία	2.858	14.832
2204212700	Trentino, Friuli, Alto Adige	Ιταλία	752	4.739
2204109100	Asti Spumante	Ιταλία	576	4.012
2204298400	Άλλα	Ιταλία	400	1.203

2204216600	Τοσκάνη	Ιταλία	338	4.540
2204213800	Άλλα	Ιταλία	270	1.289
2204217800	Άλλα	Ιταλία	145	2.502
2204218000	Άλλα λευκά	Ιταλία	27	262
2204109600	Άλλα ποικιλιακά κρασιά	Ιταλία	18	83
2204219300	Άλλα	Μαυροβούνιο	562	2.258
2204219400	Άλλα	Μαυροβούνιο	450	1.328
2204213800	Άλλα	Νέα Ζηλανδία	207	1.953
2204217800	Άλλα	Νέα Ζηλανδία	54	721
2204109800	Άλλα αφρώδη	Ουγγαρία	2.378	6.141
2204109600	Άλλα ποικιλιακά κρασιά	Ουγγαρία	585	1.190
2204299700	Κρασιά λευκά	Σερβία	48.818	21.679
2204219500	Κρασιά λευκά	Σερβία	11.502	9.787
2204219600	Άλλα	Σερβία	9.696	8.252
2204219800	Άλλα	Χιλή	383	2.345
2204219700	Κρασιά λευκά	Χιλή	234	1.110
ΣΥΝΟΛΟ			239.534	482.762

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία πΓΔΜ – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

7.9 Τιμές πώλησης εγχώριου και εισαγόμενου οίνου σε υπεραγορές πΓΔΜ

SUPERMARKET VERO

No	ΕΓΧΩΡΙΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα
1	Υψηλή	1.039/ 16,9	TIKVES BAROVO	531/ 8,6	BOVIN MUSCAT	496/ 8,1	BOVIN ANA MARIJA
2	Μεσαία	369/ 6	TIKVES VRANEC	329/ 5,3	STOBI MUSKAT	209/ 3,4	BOVIN ROSA CAMINA
3	Χαμηλή	159/ 2,6	POVARDARIE MERLOT	114/ 2	TIKVES SMEDEREVKA (1L)	122/ 2	IMAKO (1L)

No	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα
1	Υψηλή	2.250/ 36,6	PLANTAZE BARRIQUE VRANAC (MONTENEGRO)	1.249/ 20,3	CHABLIS LA SEREINE (FRANCE)		
2	Μεσαία	869/ 14,1	ALTOS IBERICOS RIOJA (SPAIN)	689/ 11,2	GAVI – PRINCIPESSA GAVIA (ITALY)		
3	Χαμηλή	249/ 4	JP CHENET CABERNET - SYRAH (FRANCE)	269/ 4,4	JP CHENET COLOMBART - CHARDONNAY (FRANCE)		

SUPERMARKET RAMSTORE

No	ΕΓΧΩΡΙΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα
1	Υψηλή	1.359/ 22,1	DUDIN AKRATO CABERNET SAUVIGNON	1.049/ 17	BOVIN CHARDONNAY	342/ 5,6	POPOVA KULA DEMIR KAPIJA
2	Μεσαία	450/ 7,3	POPOV VRANEC - CABERNET	518/ 8,4	TIKVES TRAMINEC CLASSIC		
3	Χαμηλή	99/ 1,6	GROZD VRANEC	99/ 1,6	GROZD SMEDEREVKA	119/ 1,9	STOBI ALLEGRO

No	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή	Ετικέτα
1	Υψηλή	3.556/ 57,8	CASTELGIOCONDO BRUNELLO DI MONTALCINO ΠΓΕ (ITALY)	1.249/ 20,3	CHABLIS LA SEREINE (FRANCE)		
2	Μεσαία	892/ 14,5	BOURGOGNE PINOT NOIR (FRANCE)	769/ 12,5	BOURGOGNE ALIGOTE (FRANCE)		
3	Χαμηλή	355/ 5,77	JP CHENET CABERNET - MERLOT(FRANCE)	429/ 7	VINA SOL TORRES		

SUPERMARKET TINEX DELICATESSEN

No	ΕΓΧΩΡΙΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα
1	Υψηλή	3.452/ 56,1	KAMNIK TERROIR VRANEC	1.065/ 17,3	KAMNIK CHARDONNAY		
2	Μεσαία	650/ 10,6	STOBI VERITAS VRANEC	920/ 14,9	KAMNIK TEMJANIKΑ	496/ 8,1	KAMNIK SEXY
3	Χαμηλή	235/ 3,8	TIKVES ALEXANDRIA CABERNET SAUVIGNON	399/ 6,5	TIKVES ALEXANDRIA CHARDONNAY		

No	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα
1	Υψηλή	4.299/ 70	APOLLONIO ΠΓΕ (ITALY)	2.019/ 32,8	CLOS MIRREILLE DOMAINES OTT (FRANCE)		
2	Μεσαία	1.297/ 21,1	CAMPO VIEJO RIOJA (SPAIN)	1.001/ 16,3	ATTEMS PINOT GRIGIO (ITALY)	924/ 15	BY.OTT COTE DE PROVENCE (FRANCE)
3	Χαμηλή	249/ 4,1	JP CHENET CABERNET - SYRAH (FRANCE)	419/ 6,8	PEPENERO BIANCO ΠΓΕ (ITALY)		

SUPERMARKET KAM

No	ΕΓΧΩΡΙΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα
1	Υψηλή	315/ 5,1	TIKVES VRANEC	209/ 3,4	TIKVES BELO		
2	Μεσαία	105/ 1,7	GRANDE VRANEC (1,5 LT)	195/ 3,2	IMAKO (3L)	199 3,2	SKOVIN
3	Χαμηλή	99/ 1,6	GROZD HAMBURG MUSKAT (2 LT)	87/ 1,4	GRANDE SMEDEREVKA (2 LT)		